

Actieplan 2016-2018

Gevangenis Dendermonde

15/01/2016

Inleiding

In navolging van het Decreet op de organisatie van hulp- en dienstverlening van 8 maart 2013, werd een eerste actieplan 2014-2015 afgerond (evaluatiedocument kan opgevraagd worden bij de Beleidscoördinator (BC)), en werd een nieuw actieplan opgesteld voor de periode 2016 – midden 2018.

Hiervoor werd rekening gehouden met input uit verschillende invalshoeken:

- Een 'netwerkmoment actieplan' met alle medewerkers hulp- en dienstverlening in de gevangenis (26/06/2015)
- Het actieplan 2014-2015 dat werd afgerond en de evaluatie daarvan
- Het Bovenlokale Strategische Plan 2015-2020
- Actualiteit, tendensen, etc. (cf. 'omgevingsanalyse')

Een aantal onderwerpen of thematieken werd niet weerhouden voor dit nieuwe actieplan, maar dat betekent niet dat we er lokaal geen aandacht aan zullen besteden in de komende beleidsperiode. We denken dan bijvoorbeeld aan de verslavingsproblematiek (cf. Stuurgroep Drugs), de suïcideproblematiek (cf. WG Welzijn & Gezondheid) en gezondheidsbevordering (cf. gezondheidsonderzoek in 2015 door UGent), (de)radicalisering, het sociale netwerk van gedetineerden, etc.

In de veelheid van uitdagingen die voor ons liggen kozen we er voor om in te zoomen op 2 grote thema's en ons daar expliciet verder in te verdiepen, nl. 'Participatietrouw' en de 'Link binnen-buiten'. We formuleerden telkens een Strategische lange termijn doelstelling, één of meerdere doelstellingen op kortere termijn (midden 2018) en daar telkens een aantal concrete acties bij om tot dat doel te komen.

We hopen op deze manier opnieuw stappen in de goede richting te zetten, zowel wat de inhoud als de organisatie van onze hulp- en dienstverlening in de gevangenis betreft.

Tinneke Voets (CAW Oost-Vlaanderen), Frederik Janssens (De Rode Antraciet vzw), Sara De Hantsetters (VOCVO), Marijke Aerts (VDAB), Tim Lamon (CGG Eclips), Ann De Mot (Logo Dender vzw), Koen Lambrecht (directie gevangenis) en Annelies Jans (Beleidscoördinator Vlaamse Overheid)

– Het Beleidsteam gevangenis Dendermonde –

5 doelstellingen + acties

(meer details in de actiefiches hierna)

Strategische doelstelling: De participatie van gedetineerden aan activiteiten is verbeterd en de activiteiten sluiten maximaal aan bij de behoeften van de gedetineerden.

Doelstelling 1. Midden 2018 zijn gedetineerden actief betrokken bij de organisatie, uitbouw en bekendmaking van hulp- en dienstverlening.

Actie 1.1 Oprichten van een focusgroep met gedetineerden die betrokken zijn op hulp- en dienstverlening.

Actie 1.2 Verkennen van de mogelijkheden van een CORT-fatik

Doelstelling 2. Midden 2018 is de rol van iedere medewerker hulp- en dienstverlening bij de (1) werving, (2) tijdens het aanbod en (3) na afloop van een aanbod uitgeklaard.

Actie 2.1 We zetten in op een persoonlijke benadering bij de werving.

Actie 2.2 Gedetineerden die afhaken tijdens een lopend aanbod worden persoonlijk aangesproken door een CORT-medewerker.

Actie 2.3 Er worden door het CORT afspraken gemaakt over de evaluatie van het hulp- en dienstverleningsaanbod.

Strategische doelstelling: Er is continuïteit op het vlak van hulp- en dienstverlening in het traject voor, tijdens en na detentie.

Doelstelling 3. Tegen midden 2018 wordt bij aanvang van detentie maximaal ingezet op de continuïteit van hulp- en dienstverlening (H&DV) die reeds voor de detentie liep.

Actie 3.1 Er worden bij aanvang van de detentie systematisch contactgegevens van H&DV vóór detentie opgevraagd door de trajectbegeleiders.

Doelstelling 4. Tegen midden 2018 wordt tijdens de detentie maximaal ingezet op de continuïteit van hulp- en dienstverlening na detentie.

Actie 4.1 Bij aanvang van hulp- en dienstverlening tijdens detentie worden systematisch contactgegevens van de hulp- en dienstverlening na detentie meegegeven.

Actie 4.2 De trajectbegeleiders van JWW plannen systematisch minimaal 1 gesprek met de ex-gedetineerde.

Doelstelling 5. Tegen midden 2018 bouwt het Beleidsteam een samenwerking uit met het Justitiehuis (JH) en de Strafitvoeringsrechtbank (SURB).

Actie 5.1 Er wordt een structurele samenwerking uitgebouwd met het Justitiehuis.

Actie 5.2 Er wordt overleg met SURB georganiseerd.

Participatietrouw

Strategische doelstelling: De participatie van gedetineerden aan activiteiten is verbeterd en de activiteiten sluiten maximaal aan bij de behoeften van de gedetineerden.

Doelstelling 1. Midden 2018 zijn gedetineerden actief betrokken bij de organisatie, uitbouw en bekendmaking van hulp- en dienstverlening.

Actie 1.1 Oprichten van een focusgroep met gedetineerden die betrokken zijn op hulp- en dienstverlening.

Duiding	<p>We gaan op zoek naar gedetineerden die regelmatig participeren of in aanraking komen met het hulp- en dienstverleningsaanbod in de gevangenis. In de focusgroep komen zowel de organisatie als de uitbouw en de bekendmaking aan bod. Ook de insteek van non-participanten kan interessant zijn en wordt dus bekeken. Of bijv. het eerder thematisch aanpakken van de focusgroep(en). We houden de idee van de <i>participatieladder</i> in het achterhoofd (informereren, behoeftepeiling, adviseren, coproductie, mee beslissen)</p> <p>Daarnaast bekijken we de principes van een focusgroep (werking, aantal deelnemers, duurtijd, wie is 'voorzitter'/'moderator', etc.)</p> <p>We gaan op zoek naar informatie en ervaring op dit vlak uit andere gevangenissen (bijv. gevangenis Gent).</p>
Domein	Domein overstijgend
Betrokkenen	CORT, gedetineerden
Trekker	Organisatie-ondersteuner (JWW)
Indicator(en)	<ul style="list-style-type: none"> - Verkennen expertise uit andere gevangenissen - Profiel voor kandidaten voor de focusgroep (welke zijn inclusie- en exclusiecriteria) - Oplijsting van de werkingsprincipes voor onze focusgroep - Verslagen van de bijeenkomsten van de focusgroep
Timing	<ul style="list-style-type: none"> - Verkenning, profiel en werkingsprincipes: tegen eind 2016 - Aanspreken gedetineerden, selectie kandidaten en 1^e bijeenkomst: voorjaar 2017
Kosten	/

Doelstelling 1. Midden 2018 zijn gedetineerden actief betrokken bij de organisatie, uitbouw en bekendmaking van hulp- en dienstverlening.

Actie 1.2 Verkennen van de mogelijkheden van een CORT-fatik

Duiding	Net zoals de sportfatik die participeert aan de werkgroep sport, verkennen we de mogelijkheid van een CORT-fatik die zou kunnen participeren aan de CORT-vergaderingen, die zou kunnen helpen bij de organisatie, uitbouw en bekendmaking. We verkennen wat nodig is om dit te realiseren: functieprofiel, welk soort begeleiding of ondersteuning zou nodig zijn, welke financiering, hoe selecteren, etc.
Domein	Domein overstijgend
Betrokkenen	CORT, directie gevangenis, gedetineerden
Trekker	Annelies (BC)
Indicator(en)	<ul style="list-style-type: none"> - Functieprofiel CORT-fatik - Werkwijze van selectie CORT-fatik - Afspraak met de gevangenis ivm betaling van de CORT-fatik
Timing	- Functieprofiel, selectiecriteria en uitklaren financiering: voorjaar 2016
Kosten	Eventuele betaling van de CORT-fatik (nog te bekijken)

Doelstelling 2. Midden 2018 is de rol van iedere medewerker hulp- en dienstverlening bij de (1) werving, (2) tijdens het aanbod en (3) na afloop van een aanbod uitgeklaard.

Actie 2.1 We zetten in op een persoonlijke benadering bij de werving.

Duiding	Een meer persoonlijke, face-to-face benadering wordt nagestreefd. We willen uitklaren wie welke rol opneemt in de verschillende fasen van het opzetten van een aanbod. In welke mate zijn persoonlijke gesprekken met gedetineerden nu reeds onderdeel van de werking, en waar zit marge voor verbetering? We starten met het bekijken van de werving (inclusief eventuele intakes) en in welke mate we in deze fase meer kunnen inzetten op persoonlijke contacten. Dit wordt ook afgetoetst bij en goedgekeurd door ieders eigen organisatie.
Domein	Domein overstijgend
Betrokkenen	Alle medewerkers hulp- en dienstverlening en de directies van de respectievelijke organisaties, gedetineerden
Trekker	Annelies (BC)
Indicator(en)	<ul style="list-style-type: none"> - Overzicht van ieders rol op dit moment bij de werving - Nieuwe samenwerkingsafspraken ivm het inzetten op persoonlijke contacten bij werving - Goedkeuring door de organisaties van de betrokkenen - Evaluatieverslag
Timing	<ul style="list-style-type: none"> - Overzicht rollen, samenwerkingsafspraken en goedkeuring: midden 2016 - Evaluatie en eventuele bijstellingen: eind 2016
Kosten	Geen (maar onrechtstreeks: meer inzetten op persoonlijke gesprekken kan betekenen dat de hoeveelheid groepsaanbod afneemt)

Doelstelling 2. Midden 2018 is de rol van iedere medewerker hulp- en dienstverlening bij de (1) werving, (2) tijdens het aanbod en (3) na afloop van een aanbod uitgeklaard.

Actie 2.2 Gedetineerden die afhaken tijdens een lopend aanbod worden persoonlijk aangesproken door een CORT-medewerker.

Duiding	Gedetineerden die afhaken worden bevestigd, enerzijds om de reden van afhaken beter te kennen, anderzijds om te bekijken of ze niet opnieuw gemotiveerd kunnen worden om te blijven deelnemen. Een face-to-face gesprek lijkt ons hiervoor de beste manier. Dit kan door een CORT-medewerker of door de trajectbegeleider van de man in kwestie. Hierover worden werkingsafspraken gemaakt (zie ook actie 2.1). De verzamelde gegevens over aan- en afwezigheden worden bewaard in het GOS. Niet alle gedetineerden die afhaken kunnen steeds bevestigd worden (tijdsdruk, transfers, etc.), hierover worden binnen het CORT afspraken gemaakt om hier toch zo maximaal mogelijk op in te zetten.
Domein	Domein overstijgend
Betrokkenen	CORT-medewerkers en directies van de respectievelijke organisaties, gedetineerden
Trekker	Sara De Hantsetters (OC)
Indicator(en)	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerkingsafspraken ivm individueel aanspreken afhakers - Input ivm afhakers in GOS + rapporten van die gegevens - Evaluatieverslag
Timing	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerkingsafspraken: midden 2016 - Rapporten GOS: eind 2016 - Evaluatie en eventuele bijsturingen: eind 2016
Kosten	/

Doelstelling 2. Midden 2018 is de rol van iedere medewerker hulp- en dienstverlening bij de (1) werving, (2) tijdens het aanbod en (3) na afloop van een aanbod uitgeklaard.

Actie 2.3 Er worden door het CORT afspraken gemaakt over de evaluatie van het hulp- en dienstverleningsaanbod.

Duiding	Er zijn verschillende manieren van evalueren, maar het is de bedoeling dat ieder aanbod van hulp- en dienstverlening geëvalueerd wordt: wat loopt goed, waar is verbetering mogelijk of noodzakelijk, is het voor herhaling vatbaar, etc.? Het CORT maakt afspraken over de wijze van evalueren <ul style="list-style-type: none"> - Door de lesgever/domeinverantwoordelijke/OO'er - Door de trajectbegeleider en dit met aandacht voor het in gesprek gaan met gedetineerden.
Domein	Domein overstijgend
Betrokkenen	CORT-medewerkers, met inbegrip van alle trajectbegeleiders, gedetineerden
Trekker	Frederik Janssens (DRA)
Indicator(en)	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerkingsafspraken inzake evalueren op niveau CORT - De mate waarin expliciet melding gemaakt wordt in deze afspraken van gesprekken met gedetineerden - Evaluatieverslag
Timing	<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerkingsafspraken: midden 2016 - Evaluatie en eventuele bijsturingen: eind 2016
Kosten	/

Link binnen-buiten

Strategische doelstelling: Er is continuïteit op het vlak van hulp- en dienstverlening in het traject voor, tijdens en na detentie.

Doelstelling 3. Tegen midden 2018 wordt bij aanvang van detentie maximaal ingezet op de continuïteit van hulp- en dienstverlening (H&DV) die reeds voor de detentie liep.

Actie 3.1 Er worden bij aanvang van de detentie systematisch contactgegevens van H&DV vóór detentie opgevraagd door de trajectbegeleiders.

Duiding	In dit actieplan willen we eerste belangrijke stappen zetten om beter om te gaan met het overgangsmoment buiten-binnen (<i>en binnen-buiten; zie doelst. 4</i>). Daartoe zullen in eerste instantie de trajectbegeleiders van Justitieel Welzijnswerk (JWW) bij ieder contact met een pas binnen gekomen gedetineerde systematisch contactgegevens van H&DV van voor die persoon zijn detentie opvragen. Mits de toestemming van de cliënt wordt contact opgenomen met deze organisatie(s) ifv een betere continuïteit van de H&DV voor, tijdens en na detentie.
Domein	Welzijn
Betrokkenen	CAW Oost-Vlaanderen Team JWW, gedetineerden
Trekker	Tinneke Voets
Indicator(en)	<ul style="list-style-type: none"> - Afspraken rond onthaal door trajectbegeleiders - Aantal contacten met organisaties van buitenaf die te maken hadden met H&DV voor detentie - Aantal gecontinueerde trajecten
Timing	Najaar 2016
Kosten	/

Doelstelling 4. Tegen midden 2018 wordt tijdens de detentie maximaal ingezet op de continuïteit van hulp- en dienstverlening na detentie.

Actie 4.1 Bij aanvang van hulp- en dienstverlening tijdens detentie worden systematisch contactgegevens van hulp- en dienstverlening na detentie meegegeven.

Duiding	De H&DV die tijdens detentie (her)opgestart wordt willen we zo veel als mogelijk gecontinueerd zien na de detentie. Omwille van het feit dat we vaak niet weten wanneer precies iemand de gevangenis van Dendermonde verlaat (cf. arresthuis met groot verloop), en we dus het vrij gaan vaak niet (voldoende) kunnen voorbereiden, kiezen we er voor om bij aanvang van een hulp- en dienstverleningstraject (JWW, CGG, VDAB, ...) reeds gegevens (welke relevant voor die persoon) mee te geven van de H&DV buiten de gevangenis. Op deze manier willen we van bij aanvang de brug naar buiten proberen maken.
---------	--

Domein	Domein overstijgend
Betrokkenen	Beleidsteam, CORT, H&DV-ers, gedetineerden
Trekker	Tinneke Voets
Indicator(en)	Engagement van de organisaties en betrokken medewerkers om deze werkwijze toe te passen
Timing	Najaar 2016
Kosten	/

Doelstelling 4. Tegen midden 2018 wordt tijdens de detentie maximaal ingezet op de continuïteit van hulp- en dienstverlening na detentie.

Actie 4.2 De trajectbegeleiders van JWW plannen systematisch minimaal 1 gesprek met de ex-gedetineerde.

Duiding	In het eerste contact met de trajectbegeleider worden door hem/haar contactgegevens van de gedetineerde buiten opgevraagd (bij voorkeur gsm-nr.) en wordt de toestemming gevraagd om na detentie contact te mogen opnemen. Wanneer iemand de gevangenis verlaten heeft, wordt, mits die toestemming, door de trajectbegeleider minimaal één keer contact opgenomen met de betrokkene. Hierbij worden de noden opnieuw verkend en kan de nodige begeleiding en/of doorverwijzing voorzien worden.
Domein	Welzijn
Betrokkenen	CAW Oost-Vlaanderen Team JWW, gedetineerden
Trekker	Tinneke Voets
Indicator(en)	Aantal personen die contactgegevens achterlieten en het aantal contacten na detentie (telefonisch, face to face,...)
Timing	Voorjaar 2016
Kosten	/

Doelstelling 5. Tegen midden 2018 bouwt het Beleidsteam een samenwerking uit met het Justitiehuis (JH) en de Strafitvoeringsrechtbank (SURB).

Actie 5.1 Er wordt een structurele samenwerking uitgebouwd met het Justitiehuis.

Duiding	Het Beleidsteam (cf. vertegenwoordiging van de hulp- en dienstverlening) plant een gesprek met het Justitiehuis. In het gesprek met het Justitiehuis wordt nagegaan op welke manier momenteel wordt samengewerkt, wat verandert nu de Justitiehuisen onder Vlaamse bevoegdheid vallen, op welke manier de samenwerking versterkt kan worden (bijv. gedetineerden reeds een eerste gesprek kunnen hebben met de justitieassistent tijdens detentie, JH lid van het BT, ...). Op basis van dit gesprek(ken) maken we samenwerkingsafspraken.
Domein	Domein overstijgend
Betrokkenen	Beleidsteam, CORT, Justitiehuis
Trekker	Annelies

Indicator(en)	<ul style="list-style-type: none"> - Gesprek met Justitiehuis - Afspraken met Justitiehuis
Timing	Gesprek en afspraken met Justitiehuis: eind 2017
Kosten	/

Doelstelling 5. Tegen midden 2018 bouwt het Beleidsteam een samenwerking uit met het Justitiehuis (JH) en de Strafvueroeringsrechtbank (SURB).

Actie 5.2 Er wordt overleg met SURB georganiseerd.

Duiding	<p>Het Beleidsteam (cf. vertegenwoordiging van de hulp- en dienstverlening) plant een gesprek met de SURB.</p> <p>In het gesprek met de SURB wordt de werking van de hulp- en dienstverlening toegelicht, welke diensten actief zijn in deze gevangenis, op welke manier hulp- en dienstverlening in een SURB-dossier of –bespreking aan bod komt of kan komen, etc.</p>
Domein	Domein overstijgend
Betrokkenen	Beleidsteam, CORT, SURB
Trekker	Annelies
Indicator(en)	<ul style="list-style-type: none"> - Gesprek met SURB - Afspraken met SURB
Timing	Gesprek en afspraken met SURB: februari 2016
Kosten	/

Tijdslijn actieplan 2016-midden 2018

2016					
JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI
	(BT: stavaza acties) <u>5.2</u> SURB (gesprek + afspraken)			(BT: stavaza acties, stavaza afsprakennota CORT) <u>4.2</u> Contactopname na detentie (JWW)	<u>1.2</u> CORT-fatik <u>2.1</u> Werving (afspraken) <u>2.2</u> Afhakers (afspraken) <u>2.3</u> Evaluatie (afspraken)

2016					
JULI	AUGUSTUS	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
		(BT: stavaza acties) <u>3.1</u> Contactgegevens opvragen bij aanvang detentie (JWW) <u>4.1</u> Contactgegevens meegeven		<u>1.1</u> Focusgroep (werkingsprincipes, profiel, etc) <u>2.1</u> Werving (evaluatie) <u>2.2</u> Afhakers (evaluatie) <u>2.3</u> Evaluatie (evaluatie)	(BT: stavaza acties, data 2017 vast leggen)

2017					
JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI
	(BT: stavaza acties)			(BT: stavaza acties)	<u>1.1</u> Focusgroep: 1 ^e bijeenkomst gehad

2017					
JULI	AUGUSTUS	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
		(BT: stavaza acties, opstart opmaak nieuw actieplan 2018-2020)			(BT: stavaza acties, data 2018 vast leggen) <u>5.1</u> Justitiehuis (afspraken)

2018					
JANUARI	FEBRUARI	MAART	APRIL	MEI	JUNI
	(BT: stavaza acties, afronden actieplan 2016-2018)			(BT: afronden opmaak nieuw actieplan 2018-2020)	